MATJAŽ RAKOVEC, SD

SOCIALNO VKLJUČEVANJE IN ZDRAVJE

Kako boste v prihodnjem mandatu spodbujali medgeneracijsko solidarnost in povezovanje ter zmanjševali osamljenost starejših?

Področje aktivnega in kakovostnega staranja smo postavili med pomembne razvojne teme MOK. Sprejeli smo Strategijo varstva starejših v MOK 2020-2024, ohranili in podpirali delovanje Medgeneracijskega centra Kranj, uvedli brezplačne prevoze »Prostofer« ter na Planini uredili prostore za dnevno varstvo starejših. Mestna občina Kranj bo tudi v prihodnje medgeneracijsko povezovanje obravnavala kot pomemben del politike aktivnega in kakovostnega staranja. V javni obravnavi je Strategija varstva starejših v MOK za obdobje 2027–2031, ki bo nadgradila dosedanje ukrepe in bo pripravljena v sodelovanju s starejšimi, javnimi zavodi, društvi in drugimi izvajalci. Posebno pozornost želimo nameniti preprečevanju osamljenosti, programom družabništva in prostovoljstva, medgeneracijskim programom, digitalnemu opismenjevanju ter dostopnosti aktivnosti tudi za starejše, ki težje prihajajo do obstoječih storitev. Nadaljevali bomo podporo Medgeneracijskemu centru Kranj, društvom upokojencev in nevladnim organizacijam ter spodbujali povezovanje šol, mladinskih organizacij in organizacij starejših. Cilj je, da pomoč in možnosti za vključevanje niso vezane le na posamezne projekte, ampak so del stalne lokalne mreže podpore.

Kaj bi v mandatu 2026-2030 uvedli, da bi družina, ki skrbi za bližnjega z demenco, v vaši občini dobila konkretno pomoč? Boste zagotovili, da bo občina sprejela akcijski načrt za demenci prijazno občino, s cilji, nosilci, roki in sredstvi?

Na področju demence smo naredili pomemben premik od posameznih aktivnosti k bolj organizirani lokalni mreži. MOK je že vključena v mrežo demenci prijaznih točk, demenci prijazna točka pa deluje tudi na Mestni občini Kranj. Na območju občine deluje več takšnih točk, lokalno koordinacijo pa vodi Ljudska univerza Kranj. Pri pripravi Strategije varstva starejših 2027–2031 želimo področje demence obravnavati še bolj operativno: z jasno opredeljenimi ukrepi za informiranje in razbremenitev svojcev, usposabljanje zaposlenih in izvajalcev, širjenje mreže demenci prijaznih točk, boljše povezovanje zdravstva, socialnega varstva in nevladnih organizacij ter dostop do svetovanja in podpornih programov. Podpiramo, da se ti ukrepi oblikujejo kot izvedbeni oziroma akcijski del strategije z določenimi nosilci, roki, kazalniki in finančnimi viri. Pri tem bomo vsebine usklajevali tudi s Spominčico in drugimi organizacijami, ki imajo neposredne izkušnje z osebami z demenco in njihovimi svojci.

Če boste izvoljeni, ali boste v mandatu 2026-2030 aktivno sodelovali pri regijskem projektu Hiše Hospic (po zgledu Dolenjske in Mestne občine Maribor) in z občinskimi uradi ter zavodi sklenili dogovor s Hospicem, da bodo ljudje v trenutkih umiranja in izgube dobili sočutno podporo?

Ves čas krepimo lokalno mrežo socialnovarstvenih in zdravstvenih programov ter sodelovanje z nevladnimi organizacijami med katerimi je tudi slovensko društvo Hospic. Mestna občina Kranj prepoznava pomen Hospic in paliativne podpore za bolnike, svojce in žalujoče ter že sodeluje z nevladnimi organizacijami s tega področja. Podpiramo regijsko povezovanje pri iskanju dolgoročne rešitve, saj je Hiša Hospic projekt, ki po vsebini in finančnem obsegu presega meje ene občine. MOK je vsekakor pripravljena aktivno sodelovati pri preveritvi potreb, oblikovanju modela, izbiri primerne lokacije ter dogovoru o sodelovanju in financiranju skupaj z drugimi gorenjskimi občinami, državo, zdravstvenimi in socialnovarstvenimi institucijami ter Slovenskim društvom Hospic. Hkrati želimo že pred morebitno vzpostavitvijo regijske hiše okrepiti obstoječo podporo v lokalnem okolju: informiranje občanov, povezovanje občinskih zavodov s Hospicem, podporo žalujočim in večjo dostopnost spremljanja umirajočih ter njihovih svojcev.

Kako boste v mandatu poskrbeli, da bodo vsebine in dogodki v občini dostopni gluhim, naglušnim in gluhoslepim, da bodo lahko enakopravno sodelovali v družbenem življenju?

Dostopnost gluhim, naglušnim in gluhoslepim obravnavamo vse bolj sistematično. Pridobili smo listino Občina po meri invalidov, mestni svet je tudi sprejel Strateški načrt dostopnosti. Vlagamo v odpravljanje arhitekturnih ovir, taktilne oznake za slepe, poglobitve robnikov, prilagojene prevoze. V Prešernovo gledališče Kranj in Mestno knjižnico Kranj smo namestili slušno zanko. Nudimo podporo nevladnim organizacijam ter programom za osebe z različnimi oviranostmi. Pri javnih dogodkih, informacijah in storitvah bomo v sodelovanju s Svetom invalidov MOK in društvom AURIS postopno izboljševali komunikacijsko dostopnost: uporabo slovenskega znakovnega jezika oziroma tolmačenja pri dogodkih, kjer je to potrebno, podnaslavljanje in druge prilagoditve avdio-vizualnih vsebin, ustrezne tehnične pripomočke za naglušne ter dostopnejše digitalne informacije. Pomembno je tudi usposabljanje zaposlenih in organizatorjev javnih prireditev. Pri razpisih in dogodkih, ki jih občina financira ali sofinancira, bomo spodbujali načrtovanje dostopnosti že v fazi priprave projekta, saj je tak pristop praviloma učinkovitejši in cenejši od naknadnih prilagoditev.

Kakšno vlogo bi imela občina pod vašim vodstvom pri preprečevanju duševnih stisk? Kako boste podprli organizacije, ki izvajajo programe pomoči, in zagotovili, da bo brezplačna psihosocialna pomoč ljudi dosegla pravočasno?

Sprejeli smo prvo Strategijo razvoja socialnega varstva, ki med prednostna področja izrecno uvršča osebe s težavami v duševnem zdravju in krepitev duševnega zdravja. Že vrsto let sofinanciramo nevladne organizacije na področju socialnega varstva in mladine, v Kranju pa delujejo tudi izvajalci, kot so Center za psihološko svetovanje Posvet, ŠENT, OZARA in drugi programi psihosocialne podpore. To mrežo želimo ohranjati in razvijati. Prednost bomo dajali programom, ki so za uporabnike brezplačni oziroma cenovno dostopni, imajo nizkopražni dostop in dokazljive učinke. V OZG – Zdravstveni dom Kranj deluje tudi Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter Dispanzer za mentalno zdravje. Občina ne more nadomestiti zdravstvenega sistema, lahko pa pomembno prispeva k preventivi, zgodnjemu prepoznavanju stisk in dostopnosti pomoči v lokalnem okolju. Pomembna je tudi boljša informiranost občanov o tem, kam se lahko obrnejo, ter povezovanje šol, zdravstvenega doma, centra za socialno delo in nevladnih organizacij. Posebno pozornost bomo namenili otrokom in mladim, starejšim ter drugim skupinam, pri katerih se stiske pogosto odkrijejo prepozno.

OTROCI IN MLADI

Kakšne ukrepe za otroke in mlade boste vključili v program za mandat 2026-2030 in kako jih boste zapisali v občinsko strategijo za mlade, če jo načrtujete? Kako boste poskrbeli, da bodo v njej tudi otroci, in kako boste zagotovili organizirano počitniško varstvo?

Leta 2019 je bil sprejet odlok o sofinanciranju programov in projektov mladinske dejavnosti, na njegovi podlagi se vsako leto sofinancira mladinske programe. MOK že ima sprejeto Strategijo razvoja mladinskega dela 2022–2030 z več kot 30 ukrepi ter številnimi cilji in kazalniki, zato bo temelj naloge v naslednjih letih predvsem njeno dosledno izvajanje in sprotno vrednotenje. Med prednostnimi področji so mladinski center, kakovostno preživljanje prostega časa, duševno zdravje, prostovoljstvo, stanovanjska problematika, zaposlovanje, informiranje in vključevanje mladih v odločanje. Ker strategija mladine po zakonski opredelitvi predvsem zajema starost od 15 do 29 let, bomo pri ukrepih za mlajše otroke njihove potrebe sistematično vključevali prek šol, svetov staršev, otroških parlamentov ter organizacij, ki delajo z otroki. MOK že sofinancira organizirano počitniško varstvo in druge počitniške programe; cilj je ohraniti raznoliko ponudbo, njeno cenovno dostopnost in pravočasno skupno informiranje staršev o razpoložljivih programih.

Ali boste podprli enotno ureditev prenočevanja na ravni Gorenjske, ki bo jasno ločila nenadzorovano turistično kampiranje od organiziranega prenočevanja registriranih mladinskih organizacij, na primer tabornikov in skavtov? Se boste zavzeli za primerne

lokacije, poenostavljeno prijavo ali dovoljenje ter enotna navodila občinskim službam in redarstvom?

Da, MOK podpira iskanje usklajene rešitve na ravni Gorenjske, saj organizirano taborjenje registriranih mladinskih organizacij po namenu ni primerljivo z nenadzorovanim turističnim kampiranjem. Z Zvezo tabornikov občine Kranj, skavti, drugimi mladinskimi organizacijami, občinami in pristojnimi službami bi bilo smiselno pripraviti skupna priporočila, ki bi jasno določila pogoje za organizirano prenočevanje, varstvo narave, požarno in sanitarno varnost ter odgovornost organizatorjev. MOK je pripravljena sodelovati tudi pri evidentiranju oziroma določitvi primernih lokacij. Kjer zakonodaja dopušča lokalno ureditev postopka, bomo podprli čim bolj enostaven in predvidljiv način prijave oziroma pridobivanja soglasij ter enotno razumevanje pravil pri občinskih službah in medobčinskem redarstvu. Za vprašanja, ki so v državni pristojnosti, bomo skupaj z drugimi občinami predlagali ustrezne spremembe predpisov.

Kako boste podprli razvoj nekomercialnih kulturnih in družabnih prostorov za mlade, kjer se lahko izvajajo koncerti, razstave, delavnice, izobraževanja in druge dejavnosti, ki jih trg sam ne zagotavlja?

Mladinskim in drugim nevladnim organizacijam že omogočamo brezplačno uporabo nekaterih prostorov v lasti MOK za njihovo delovanje in dogodke, to prakso smo kot poseben ukrep zapisali tudi v Strategijo razvoja mladinskega dela in novelirane Trajnostne urbane strategije Kranj 2030+, ki predvidevata razvoj Mladinskega centra Kranj oziroma mreže prostorov za mlade. MOK želi pri tem uporabljati tako občinske in javne prostore kot partnerstva z nevladnimi organizacijami in drugimi upravljavci. Podpirali bomo prostore, ki omogočajo različne vsebine – glasbo, razstave, delavnice, izobraževanje, druženje in ustvarjanje – in so dostopni tudi pobudam, ki nimajo komercialnega potenciala. Poleg investicij je ključno stabilno programsko financiranje, saj prostor brez vsebine ne postane mladinski center. Pri razvoju teh lokacij bomo zato vključevali mlade in organizacije, ki z njimi delajo, ter iskali dolgoročnejše in finančno vzdržne modele upravljanja.

Kako boste spodbudili mlade, da se začnejo zanimati za lokalno politiko?

V zadnjih letih smo naredili pomembne korake k bolj strukturiranemu vključevanju mladih. Strategijo razvoja mladinskega dela 2022-2030 smo pripravljali na podlagi ankete več kot 400 mladih in delavnic z mladinskimi organizacijami in zainteresiranimi, strategija pa med ključnimi cilji posebej določa krepitev participacije mladih. Mladi se bodo za lokalno skupnost lažje zanimali, če bodo videli, da njihovo sodelovanje prinaša konkretne rezultate. MOK bo zato nadaljevala vključevanje mladih prek Mladinskega sveta Kranj, mladinskih organizacij, šol, javnih razprav, delavnic in neposrednih srečanj z odločevalci. Strategija

razvoja mladinskega dela posebej izpostavlja sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev. Želimo vzpostavljati tudi bolj razumljive in mladim prilagojene načine obveščanja o odločitvah občine ter jih vključevati že v pripravo rešitev, ne šele v formalno javno obravnavo. Koristni so praktični formati, kot so mladinske pobude, simulacije dela mestnega sveta, obiski mestne uprave, sodelovanje pri participativnih procesih in obravnava konkretnih predlogov mladih z jasnim odgovorom občine, kaj je mogoče izvesti in zakaj.

KULTURA

Kako vidite razvoj kulture v občini v prihodnjih letih in kje vidite največji problem?
Kranj ima močno kulturno infrastrukturo, javne zavode, ljubiteljsko kulturo in kakovostne nevladne organizacije, zato vidimo razvoj predvsem v še boljšem povezovanju teh akterjev in v zagotavljanju pogojev za raznoliko ustvarjalnost skozi vse leto. Program kulture MOK 2021–2025 je določil 37 ciljev in poudarjal dostopnost, raznolikost kulturnih vsebin, zagotavljanje ustreznih prostorskih pogojev, razvoj kulturno – umetniške vzgoje ter krepitev sodelovanja med javnimi zavodovi, nevladnimi organizacijami in drugimi izvajalci na področju kulture. Ta izhodišča ostajajo aktualna tudi pri pripravi naslednjega lokalnega programa kulture. V pripravi je že nov program kulture za novo obdobje. Med ključnimi izzivi so dolgoročna predvidljivost financiranja, primerni in cenovno dostopni prostori za ustvarjanje in vaje ter vzdrževanje in posodabljanje kulturne infrastrukture. Pomembno je, da razvoj kulture ne ostane omejen na mestno jedro, ampak podpira tudi kulturno dogajanje v krajevnih skupnostih in programe, ki dosegajo otroke, mlade, starejše in druge skupine prebivalcev.
Katere ukrepe boste v mandatu uvedli za izboljšanje kulturne infrastrukture, opreme in pogojev za delovanje kulturnih društev ter za dolgoročno ohranjanje tradicije kulturnih društev in živega kulturnega dogajanja v krajih?
Poleg rednega sofinanciranja kulturnih društev smo vlagali tudi v kulturno infrastrukturo. Prešernovo gledališče Kranj je bilo v letih 2018-2019 vključeno v celovito energetsko sanacijo. Občina pa je tudi v naslednjih letih zagotavljala sredstva za investicijsko vzdrževanje, opremo in prenove gledališča ter drugih objektov kulturne infrastrukture. MOK bo nadaljevala vlaganja v vzdrževanje in posodabljanje kulturne infrastrukture ter sofinanciranje kulturnih programov in projektov. S Programom kulture 2021–2025 smo med prednostne naloge zapisali nove prostorske možnosti za ustvarjanje, izboljšanje pogojev za vaje in nastope ter pripravo rešitve za večnamensko kulturno oziroma koncertno dvorano. Pri kulturnih društvih želimo več pozornosti nameniti dejanskim prostorskim potrebam za vaje,

hrambo opreme in nastope ter boljši izkoriščenosti obstoječih občinskih in javnih prostorov. Smiselna je izdelava oziroma sprotno posodabljanje pregleda razpoložljivih prostorov in njihovih uporabnikov, da se lahko prostori delijo pregledno in učinkovito. Pri večjih investicijah bomo določali prioritete glede na varnost, dotrajanost, število uporabnikov in pomen objekta za lokalno okolje. Ob tem želimo ohranjati stabilno razpisno podporo ljubiteljski kulturi, kulturnim društvom in neodvisnim producentom ter pri naslednjem programu kulture skupaj z njimi opredeliti dolgoročnejše potrebe po infrastrukturi, opremi in programskem financiranju.

SKRB ZA OKOLJE IN DOBROBIT ŽIVALI

S katerimi ukrepi boste zelene površine v urbanih okoljih ohranjali ali jih celo povečali?
V zadnjih osmih letih smo na področju zelene infrastrukture naredili več vidnih premikov – v občini je bilo zasajenih prek 1.200 dreves, leta 2024 smo odprli 7.500 m² velik Bleiweisov park, največji park v mestu, že pred tem pa smo uredili Park Slovenske himne in leta 2022 prenovili Park La Ciotat. Z novimi drevoredi in zasaditvami smo ozelenjevali Planino, Zlato polje in druge dele mesta, leta 2024 pa tudi Glavni trg. Občina vodi strokovno skrb za približno 6.000 dreves na javnih zelenih površinah ter pri novih projektih vse bolj upošteva blaženje vročinskih otokov in zadrževanje padavinske vode. V prihodnje bomo zelene površine ohranjali in povečevali z varovanjem obstoječega drevesnega fonda, nadomeščanjem odstranjenih dreves, novimi zasaditvami in izboljševanjem rastnih pogojev obstoječih dreves. Pri prenovah ulic, trgov, parkirišč in drugih javnih površin bomo iskali možnosti za povečanje deleža zelenja, sence in prepustnih površin. Nadaljevali bomo strokovno spremljanje zdravstvenega in varnostnega stanja dreves ter pri novih zasaditvah izbirali vrste, primerne za zahtevne urbane razmere in pričakovane podnebne spremembe.
Nadaljevali pa bomo tudi z akcijo Očistimo Kranj invazivk, ki je okoljevarstvena prostovoljska akcija, ki jo organizirata Mestna občina Kranj in Zavod RS za varstvo narave v sodelovanju z drugimi partnerji. Njen namen je odstranjevanje invazivnih tujerodnih rastlin, kot so žlezava nedotika, zlata rozga, enoletna suholetnica in japonski dresnik, ki izpodrivajo domorodne rastlinske vrste ter ogrožajo biotsko raznovrstnost. V akciji sodelujejo prostovoljci, šolarji, dijaki in strokovnjaki, ki rastline odstranjujejo na različnih lokacijah v Kranju. Akcija poteka od leta 2022 in se je razvila v tradicionalno gorenjsko okoljsko pobudo. Njen cilj je dolgoročno ohranjanje narave, širjenje ozaveščenosti in spodbujanje odgovornega ravnanja z okoljem.
Kako boste v občini zagotovili preventivne in izobraževalne programe za otroke in odrasle o varnem sobivanju ljudi in psov ter odgovornem skrbništvu živali?

V zadnjih osmih letih smo izboljševali tudi infrastrukturo in sistemsko skrb za odgovorno sobivanje z živalmi. Na Zlatem polju je urejen približno 650 m² velik pasji park s klopmi, koški in pitnikom, po občini je nameščenih 38 koškov, namenjenih pasjim iztrebkom, poleg tega so za odlaganje pasjih iztrebkov označeni tudi drugi ulični koški. Od leta 2020 MOK zagotavlja javno službo zavetišča za zapuščene živali; občina vsako leto financira prevoz, oskrbo, zdravljenje, sterilizacije oziroma kastracije in druge potrebne storitve za zapuščene pse in mačke. Občina je izvajala tudi ozaveščanje o odgovornem ravnanju, na primer glede pobiranja pasjih iztrebkov. V naslednjem mandatu želimo preventivo okrepiti z bolj sistematičnimi izobraževalnimi programi. V sodelovanju z vrtci in šolami, veterinarsko stroko, društvi za zaščito živali ter kinološkimi in drugimi usposobljenimi organizacijami bomo podpirali vsebine o pravilnem pristopu k psu, preprečevanju ugrizov, ravnanju ob srečanju z neznanim psom, uporabi povodca, pobiranju iztrebkov in dobrobiti živali. Za odrasle so smiselne javne delavnice in ozaveščevalne akcije, zlasti tam, kjer prihaja do več konfliktov med uporabniki prostora.

FINANCIRANJE DELOVANJA DRUŠTEV IN DRUGIH NVO NA LOKALNI RAVNI

Prostovoljstvo: Kako boste omogočili nadaljnji razvoj kakovostnega prostovoljstva v vaši občini? Ali boste prostovoljsko delo upoštevali kot del sofinanciranja (kot lastni delež) ali ga dodatno točkovali na razpisih?

Prostovoljstvo smo iz projektne aktivnosti razvili v prepoznaven del lokalne politike. Vsako leto prejmemo naziv Prostovoljstvu prijazna občina. Občina finančno podpira veliko število prostovoljskih in drugih organizacij, prostovoljstvo pa vključuje tudi v lastne projekte, kot so Prostofer, Očistimo Kranj, V Kranju dobro v srcu mislimo, varstvo dvoživk in odstranjevanje invazivnih rastlin. MOK prostovoljstvo že upošteva v svojih razpisih. Na javnem razpisu za nevladne organizacije na področju socialnega varstva za leto 2026 se prostovoljsko delo skladno z Zakonom o prostovoljstvu upošteva kot lastni vložek, pri posameznih programih pa se posebej točkuje tudi število prostovoljcev. Takšno prakso želimo ohraniti in, kjer je glede na naravo razpisa smiselno in pravno dopustno, bolj poenotiti tudi na drugih področjih. Ob tem je pomembno, da sistem ne spodbuja zgolj števila opravljenih ur, temveč kakovostno organizirano prostovoljstvo, usposabljanje, mentorstvo in varnost prostovoljcev. MOK bo nadaljevala sodelovanje z nevladnimi organizacijami in regijskim stičiščem pri promociji prostovoljstva ter iskala načine, kako posebej podpreti vključevanje mladih, starejših in medgeneracijsko prostovoljstvo.

Predvidljivost financiranja: Ali boste v mandatu izboljšali predvidljivost okolja za delovanje društev in drugih nevladnih organizacij, na primer z večletnimi razpisi? Če da, na katerih področjih?

Ohranjali smo redne letne javne razpise na področjih sociale, mladine in kulture, s čimer smo organizacijam zagotavljali osnovno kontinuiteto občinskega financiranja. Na področju kulture smo že naredili tudi konkreten korak k večletnemu financiranju: javni razpis za leto 2025 je za programe večjega obsega uvedel triletni razpis za obdobje 2025–2027. To izkušnjo želimo uporabiti tudi širše. Predvidljivost financiranja je bistvena zlasti pri socialnem varstvu, mladinskem delu in kulturi, kjer uporabniki potrebujejo kontinuiteto in organizacije zaposlujejo strokovne kadre. V prihodnjem mandatu bomo zato preverili možnosti za večletne razpise oziroma večletne pogodbe pri programih, ki so po naravi trajni, imajo preverjene rezultate in se izvajajo neprekinjeno, ob upoštevanju pravil javnih financ in vsakoletno sprejetega proračuna. Kot primerna področja vidimo zlasti socialnovarstvene programe, programe za ranljive skupine, mladinsko delo in kontinuirane kulturne programe. Kjer večletni razpis ne bo mogoč, bomo predvidljivost izboljševali z zgodnejšo objavo razpisov, stabilnejšimi merili, pravočasnimi sklepi in večletnim načrtovanjem okvirnega obsega sredstev.

Stabilnost ob negotovih državnih virih: Državno financiranje nevladnih organizacij se zmanjšuje in je vse manj predvidljivo. Kakšno vlogo boste kot župan prevzeli, da bodo organizacije v vaši občini kljub temu lahko nadaljevale svoje programe? Katere oblike podpore (sofinanciranje programov, prostori, kritje stroškov) bi lahko občina ponudila?

Ohranjali smo široko lokalno mrežo podpore društvom in drugim nevladnim organizacijam prek razpisov na področjih socialnega varstva, mladine, kulture, športa in drugih dejavnosti, z neposredno podporo posameznim programom ter z omogočanjem uporabe občinskih prostorov. Občina je bila več let zapored prepoznana kot Prostovoljstvu prijazna občina, pri čemer je bilo kot ena od dobrih praks izpostavljeno prav sistematično financiranje in sodelovanje z velikim številom prostovoljskih organizacij. MOK ne more v celoti nadomestiti izpada državnega ali evropskega financiranja, lahko pa zagotavlja stabilno lokalno podporno okolje za programe, ki so pomembni za občane. Zato bomo ohranjali oziroma glede na proračunske možnosti prilagajali sredstva za ključne socialne, mladinske, kulturne, okoljske in druge programe NVO. Poleg neposrednega sofinanciranja bomo krepili dostop do prostorov, souporabo opreme in infrastrukture, pomoč pri povezovanju partnerjev in razvoju skupnih projektov. Ob večjih izpadih zunanjih virov bomo skupaj z organizacijami ocenili, kateri programi zagotavljajo storitve, ki jih v lokalnem okolju ni mogoče hitro nadomestiti, in jih obravnavali prednostno.

Kakovost pri financiranju: Kako boste zagotovili, da bo občinsko financiranje odražalo kakovost, učinke in dolgoletno delo organizacij, ne le formalno izpolnjevanje razpisnih meril? Kako boste vanj vključili strokovno znanje s terena?

Razpisne sisteme smo postopno nadgrajevali tako, da ne upoštevajo le formalne popolnosti vlog, ampak tudi kakovost programa, reference, doseganje ciljnih skupin, sodelovanje, prostovoljsko delo in druge vsebinske elemente. Pri razpisih za socialno varstvo se prostovoljsko delo že upošteva kot lastni vložek, pri nekaterih programih pa tudi posebej točkuje; Slovenska filantropija je leta 2024 med razlogi za ponovno podelitev naziva Prostovoljstvu prijazna občina izpostavila zgledno pripravo javnih razpisov in upoštevanje prostovoljskega dela. To usmeritev bomo nadaljevali. Razpisna merila morajo biti jasna in objektivna, vendar morajo razlikovati med programi glede na njihovo kakovost in dejanski učinek. Poleg formalnih pogojev bomo zato dosledno upoštevali doseganje ciljnih skupin, strokovnost, rezultate preteklega dela, dostopnost za občane, sodelovanje z drugimi izvajalci in smotrnost finančne konstrukcije. Dolgoletno delo in reference so pomembni, vendar ne smejo avtomatično izključevati novih kakovostnih pobud. Strokovno znanje nevladnega sektorja bomo vključevali predvsem pri pripravi politik in razpisnih meril, medtem ko mora ocenjevanje posameznih vlog ostati transparentno in nepristransko.

Prostori: Kako boste nevladnim organizacijam (socialnim, mladinskim, kulturnim in drugim) zagotovili dostopne in ustrezno opremljene prostore ter njihovo dolgoročno uporabo, na primer z najemi po neprofitnih pogojih ali večletnimi pogodbami?

Uporabljamo različne modele podpore z občinskimi prostori. MOK nevladnim organizacijam, zlasti na področju mladih, omogoča brezplačno uporabo nekaterih prostorov v občinski lasti za njihovo delovanje in dogodke ter ima z nekaterimi organizacijami sklenjene pogodbe o brezplačni uporabi. To je bilo kot obstoječa praksa in ukrep za nadaljnji razvoj zapisano tudi v Strategiji razvoja mladinskega dela 2022–2030. V prihodnjem mandatu želimo to urediti bolj pregledno in dolgoročno tudi za socialne, kulturne in druge NVO. Pregledovali bomo razpoložljive občinske prostore in možnosti njihove boljše uporabe ter pri dodeljevanju uporabljali jasne kriterije, ki upoštevajo javni interes, število uporabnikov, naravo programa in dejansko potrebo po prostoru. Kjer pravni režim ravnanja z občinskim premoženjem to omogoča, bomo podpirali brezplačno uporabo, daljša najemna oziroma uporabniška razmerja in ugodnejše pogoje za organizacije, ki izvajajo programe v javnem interesu. Pomembna bo tudi souporaba dobro opremljenih skupnostnih prostorov, ki jih lahko po preglednem urniku uporablja več organizacij.

Vključenost v načrtovanje: Kako boste uredili sodelovanje med občino in nevladnimi organizacijami, da bodo vključene že v pripravo občinskih politik in strategij, ne šele kot izvajalke posameznih dejavnosti?

Pri pripravi pomembnih strateških dokumentov smo že uporabljali vključujoče pristope. Program kulture MOK 2021–2025 je nastajal v sodelovanju z izvajalci na področju kulture, Strategija razvoja mladinskega dela 2022–2030 na podlagi ankete med mladimi ter delavnic z mladinskimi organizacijami, Strategija razvoja socialnega varstva 2022–2028 pa je bila pripravljena v delovni skupini in dana v javno obravnavo. To je dobra osnova, vendar želimo sodelovanje z nevladnimi organizacijami še bolj sistematizirati. NVO imajo neposreden stik z uporabniki in pogosto prve zaznajo nove potrebe v skupnosti, zato jih je smiselno vključiti že pri opredeljevanju problemov in ukrepov. Nadaljevali bomo javne razprave, delovne skupine, posvete in sodelovanje s Stičiščem NVO Gorenjske ter področnimi organizacijami, pri pomembnejših strategijah pa si bomo prizadevali za vključevanje predstavnikov NVO že v začetne faze priprave dokumentov. Uvedli oziroma okrepili bomo tudi redna tematska srečanja občinske uprave in NVO, na katerih se ne obravnavajo le razpisi, ampak tudi razvojne potrebe, prostori, zakonodajne ovire in možnosti skupnih projektov.